

Leonhard Euler

Leonhard Euler 15 Nisan 1707 günü İsviçre'nin Basel kentinde doğdu. Babası, Paul Euler, Jacob Bernoulli'nin oğlu Johann Bernoulli ile birlikte okumuştur. Öğrenciliği süresince Bernoulli'lerin evinde kalan Paul Euler, teoloji okuyordu; ancak, Jacob Bernoulli'nin matematik derslerine de devam etmiştir. Leonhard bir yaşında iken, ailesi Basel yakınlarındaki Riehen'e taşındı. Çocukluğu orada geçti. Okul için Basel'e gönderildi; anneannesi yanında kalarak okudu. Bu okuldan çok şey kazandığı söylenemez. Babasından özel dersler aldı ve kendi kendine bazı matematik kitapları okuyarak matematiğini geliştirdi. 1720 yılında üniversiteye başladı.

Euler'in matematik yeteneğini ilk fark eden Johann Bernoulli olmuştur. 1723 yılında Descartes ve Newton'un fikirlerini ele alan tezi ile felsefede master derecesini aldı. Ailesi, dini konularda çalışma yapmasını istemekte, ancak o matematiğe daha çok ilgi duymaktadır. Johann Bernoulli, babasını ikna eder ve Euler, matematiğe yönelir. Üniversite çalışmaları 1726'da biter. 1726'nın Temmuz ayı sonlarında Petersburg Üniversitesi'nde, matematik ve mekaniğin felsefeye uygulamalarını anlatmak üzere bir davet alır. Bu daveti 7 Aralık 1726'da kabul eder. 5 Nisan 1727'de Basel'den hareket eder ve 17 Mayıs 1727'de Petersburg'a ulaşır. Bu arada Basel Üniversitesi'nden bir kadro bekliyordu, olmadı.

Kuruluşunun ikinci yılında, Büyük Petro'nun eşi Katerina I'in kurduğu Petersburg Bilimler Akademisi'ne üye oldu. Petersburg'da Daniel Bernoulli, Christian Goldbach, F. Maier, J. Delisle'den destek görmüştür. 1727-1730 yılları arasında Rus donanmasında tıp teğmeni olarak askerlik yapmıştır. 1730'da üniversiteye fizik profesörü olarak atanır, 1733'te matematik bölümünün başına getirilir. Mali bakımdan oldukça rahatlamıştır. 1734 yılında Katerina Gsell ile evlenir. Bu evlilikten 13 çocukları olur ve bunlardan beşi yaşar.

1730'dan itibaren haritacılık, eğitim, manyetizma, motorlar, makineler, gemi inşası konularında devlet projelerini yürüttü. Matematikte araştırmaları, sayılar teorisi, diferansiyel denklemler, varyasyonlar hesabı ve rasyonel mekanik üzerine yoğunlaştı. 1736-37 yıllarında pek çok makalesi ve bir mekanik kitabı yayımlandı.

1735 yılında sağlık sorunları başladı. 1738'den itibaren bir gözü tamamen kör oldu; 1740'dan itibaren diğer gözü de zayıfladı. Bu sıralarda çok ün kazanmıştı. 1738 ve 1740 Paris Akademisi büyük ödüllerini aldı.

1741'de Büyük Frederik'in davetiyle Berlin'e döndü. Berlin'de mutluluk dolu günler geçirdi. 1744'te Berlin Akademisi kuruldu; Maupertis başkan, Euler de onun yardımcısı oldu. Çok meşguldü. Akademinin kütüphane ve bilimsel yayınlar komitesinde çalışıyor; hükümete piyangolar, sigorta, ücretler, emekli aylıkları ve topçuluk konularında danışmanlık yapıyordu. Berlin'de kaldığı 25 yıl zarfında analiz, diferansiyel denklemler, varyasyonlar hesabı, gezegenlerin yörüngeleri, balistik, gemi inşası, ayın hareketi gibi konularda 380 makale yayınlamıştır. 1759'da Maupertis'in ölümü üzerine akademinin başkanı olur.

Euler, 1766 yılında Petersburg'a döner; döndükten kısa bir süre sonra tamamen kör olur. 1771'de evi yanar; canını ve matematik notlarını zor kurtarır. Tamamen kör olmasına rağmen çok güçlü hafızası sayesinde çalışmalarını sürdürdü. O zaman 59 yaşındaydı. Tüm çalışmalarının yarısını 59'undan sonra yapmıştır. Bu çalışmalarında iki oğlu, torunu, damadı ve akademiden bazı görevliler Euler'e yardımcı olmuştur.

Matematiğin neredeyse her dalında, fizik, astronomi, optik gibi diğer bilim dallarında zamanının bilinen tüm bilgilerini gözden geçirip düzenlemiş, eksikleri ve boşlukları doldurmuş, önemli katkılarda bulunmuştur. Çalışmaları 1783'te ölümünden sonra 50 yıl daha yayımlanmıştır.